

Asia: VN/27419/2020

Luonnon virkistyskäytön strategia

Yleinen lausunto

Voitte tässä lausua yleisesti luonnon virkistyskäytön strategiasta

Luonnon virkistyskäytön lisääntyessä on strategiaan pohjautuva suunnitelmallinen toiminta välttämätöntä. Strategian laatiminen on oikea-aikainen toimenpide, jolla pystytään selventämään luontokohteiden nykytilaa ja tulevaisuuden kehittämistarpeita. Koordinoinnin merkitys korostuu erityisesti kohteiden ylläpitovastuiden ja rahoituksen määrittelyssä ja toteutuksessa.

Virkistyskäyttökohteiden kehittämisen ohella tulee varmistua siitä, että suomalainen luonto on jatkossakin matkailun ohella muun taloudellisen toiminnan kuten esim. metsäteollisuuden hyödynnettävissä kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.

. Luonnon moninaisten merkitysten takia erityistä huomiota tulee kiinnittää erilaisten tavoitteiden ja toimintojen rakentavaan yhteensovittamiseen. Toimintojen koordinaatiossa ja yhteensovittamisessa erityinen merkitys on annettava paikallisille toimijoille, koska kohdealueilla toimivat tahot tuntevat paikalliset olosuhteet ja niiden erityispiirteet.

Virkistyskäytön strategiassa on todettu, että valmisteilla olevassa maankäyttö- ja rakennuslaissa tullaan määrittelemään ja ohjaamaan maakuntien ja kuntien maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta muun muassa viheralueiden ja -yhteyksien muodostamisessa. Lieksan kaupunki tulee antamaan lausunnon maankäyttö- ja rakennuslain uudistamiseen liittyen. Lieksan kaupunki korostaa sitä, että kuntien maankäytön ja kaavoituksen ohjausta ei tule kiristää, eikä ohjata nykyistä tarkemmin valtakunnan tai alueellisella tasolla. Kuntien kehittämisen ja asukkaiden hyvinvoinnin kannalta keskeistä maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta on pystyttävä toteuttamaan kullekin alueelle tarkoituksenmukaisella tavalla paikalliset olosuhteet tuntien ja hyödyntäen.

Johdanto

Voitte tässä lausua luvusta 1: Johdanto (1.1 Hallinnollinen tausta ja työn käynnistäminen, 1.2 Strategian tavoitteet)

Strategialuonnoksen toimintalinjauksissa on nostettu esille tärkeitä luonnon virkistyskäyttöön liittyviä asioita. Jokamiehenoikeuksien tarkentaminen, lähiluonnon tuominen esiin aiempaa tehokkaammin sekä luontokohteiden saavutettavuus ovat tärkeitä asioita luonnon virkistyskäytön tehostamisen näkökulmasta. Digitaalisuuden vahvistamisen kautta pystytään vahvistamaan luontokohteisiin liittyvää viestintää ja markkinointia.

Luonnon virkistyskäytön nykytila

Voitte tässä lausua luvusta 2: Luonnon virkistyskäytön nykytila (2.1 Käsitteet, 2.1 Seurantatietoa luonnon virkistyskäytöstä, 2.3 Luonnon virkistyskäytön mahdollisuudet Suomessa, 2.4 Luonnon virkistyskäytön resursointi, 2.5 Toimijoiden roolit, 2.6 Lainsäädäntö, 2.7. Luonnon virkistyskäyttöä koskevat muut strategiat ja toimet)

Virkistyskäytössä olevien alueiden ylläpitovastuu on jakautunut monelle eri toimijalle, ja tilanne on osittain epäselvä. Erityisesti valtion ja kuntien välinen työnjako ja virkistyskäytössä olevien alueiden määrä ja sijainti kaipaa selkeämpää koordinoitua. Sama koskee myös virkistyskäyttöalueiden ylläpidon rahoitusta. Hankerahoituksilla saadaan vietyä eteenpäin esim. yksittäisten kohteiden kunnostusta, mutta pitkäjänteinen kehittäminen edellyttää vakiintunutta rahoitusmallia.

Hyödyt

Voitte tässä lausua luvusta 3: Hyödyt (3.1 Terveys ja hyvinvointi, 3.2 Talous ja työelämä, 3.3. Kansalaisuus, kulttuuri ja yhteisöllisyys, 3.4 Ympäristön tila ja virkistyskäytön kestävyys)

-

Tulevaisuuden näkymät

Voitte tässä lausua luvusta 4: Tulevaisuuden näkymät

Luonnon virkistyskäyttö tulee lisääntymään, ja lisääntyvään käyttöön tulee vastata kehittämällä virkistyskäyttöalueita ja niiden saavutettavuutta sekä palveluja suunnitelmallisesti, pitkäjänteisesti ja koordinoitusti. Väestön ikääntymisen ja palveluiden tasa-arvoisten käyttömahdollisuuksien näkökulmasta saavutettavuuden merkitys ja samalla lähiluontokohteiden merkitys korostuvat.

Eri toimijoiden roolia tulee selkeyttää, ja luonnon virkistyskäyttöalueiden määrän lisäämisen sekä laadun parantamisen tulee näkyä kuntien valtionosuuksissa.

Tavoitteet ja toimintalinjaukset vuoteen 2030 mennessä

Voitte tässä lausua luvusta 5: Tavoitteet ja toimintalinjaukset vuoteen 2030 mennessä (5.1 Missio, 5.2 Visio, 5.3. Strategiset tavoitteet, 5.4 Toimintalinjaukset)

Strategian missio on muotoiltu hyvin. Siinä otetaan huomioon kansalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä luonnon arvostaminen ja kestävä kehityksen mukainen elämäntapa.

Visiossa nostetaan aiheellisesti esille luonnon merkitys kansallisena menestystekijänä. Suomen yksi vahvuus on monipuolinen ja ihmisiä lähellä oleva luonto, jonka merkitystä ja arvoa tulee korostaa.

Strategisiin tavoitteisiin on nostettu esille samoja asioita hieman eri muodossa. Luonnoksen tässä osiossa olisi syytä ottaa huomioon luonnon virkistyskäytön ja muun käytön suhde. Suomen metsiä tarvitaan mm. metsäklusteriin kuuluvan teollisuuden raaka-aineeksi, metsien virkistys- ja matkailukäytön sekä muun käytön yhdistäminen on yksi tulevaisuuden tärkeimmistä tavoitteista.

Toimeenpano ja seuranta

Voitte tässä lausua luvusta 6: Toimeenpano ja seuranta (6.1 Jatkotyö ja strategian päivittäminen, 6.2 Seuranta, mittarit ja indikaattorit, 6.3 Viestintä)

Ajatus perustettavasta koordinaatioelimestä on erittäin hyvä. Strategian suunnitelmallinen päivittäminen vastaa kansalaisten muuttuvien, luonnon virkistyskäyttöön liittyvien erilaisten tarpeiden toteutumiseen.

Tutkimustiedon kerääminen sekä erilaisista luonnon virkistyskäyttötarpeista ja -toiveista sekä luonnon virkistyskäytön vaikuttavuudesta ohjaavat strategisia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Leinonen Sari
Lieksan kaupunki - kaupunginhallitus 18.10.2021 § 309,
hyvinvointilautakunta 5.10.2021 § 147